

ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

М. О. Васильєва, студентка
М. П. Денисенко, д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну

Економіка кожної окремої держави є невід'ємною частиною глобальної економіки світу. У разі світової кризи в економіці багатьох країн виникає інфляція. Україна вже не раз стикалася із загостренням цієї проблеми.

Інфляція – це процес зростання рівня цін в країні в наслідок порушення закону грошового обігу. Головною формою прояву інфляції стало знецінення грошових знаків відносно вартості звичайних товарів, серед яких опинилося і золото, тобто падіння купівельної спроможності грошової одиниці. Якщо цей процес набуває затяжного характеру, то поглиблюється розрив між рівнем цін на внутрішньому ринку країни та на ринках інших країн і світовому ринку в цілому. Виникає знецінення національних грошей щодо іноземної валюти. Це призводить до зниження валютного курсу національних грошей, що теж є проявом інфляції [1].

В економіці України інфляція з'являлася ще в період існування СРСР в 50-60-і роках ХХ ст. і була пов'язана з різким падінням ефективності суспільного виробництва. Однак вона носила прихований характер і проявлялась в товарному дефіциті та великій різниці в цінах: низьких на кінцеву продукцію і високих на всі види сировини. Відкритий вибух інфляції відбувся в січні 1992 року, коли були «відпущені» всі ціни. З цього моменту інфляційний процес став швидко розвиватись.

За даними Державного комітету статистики України, індекс інфляції протягом 1992-2014 років характеризується такою динамікою (табл. 1).

Динаміка інфляції в Україні з 1992 по 2014 [2]

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
За рік	2100	10256	501	281,7	139,7	110,1	120,0	119,2	125,8	106,1	99,4	108,2
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
За рік	112,3	110,3	111,6	116,6	122,3	112,3	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9	

Україна успадкувала нежиттєздатну дефіцитну економіку, а разом з нею величезний ризик виникнення інфляційних процесів. У 1993 році рівень інфляції був самим високим за всю історію існування України, він склав 10 256%. Після цього рівень інфляції став зменшуватися, завдяки введенню суворої монетарної політики та економічних реформ. Після цього рівень інфляції два рази перевищував позначку 20 % у 2000 р. та 2008р., 125,8% та 122,3 % відповідно. У 2008 р. інфляційні процеси супроводжувалися стабільним курсом гривні, але ж все-таки в кінці року був обвал курсу гривні, який привів до кризи у фінансово-банківській сфері. У подальших роках ми можемо бачити зниження рівня інфляції у 2009 р. – 112,3%, у 2010 р. – 109,1%, у 2011 р. – 104,6%, у 2012 р. – 99,8%.

У 2013 році темп інфляції пришвидшився і становив 100,5%, що призвело до зростання споживчих цін на 0,5%. Після цього року у 2014 р. рівень інфляція перевищував на 24,9%, тобто становив 124,9 %. Індекс споживчих цін у січні 2015р. поки що становив 103,1% [1].

Існує багато причин, які призводять до інфляції. Аналізуючи інфляційні процеси в Україні, дослідники виділяють такі причини:

1. Науково-технічний прогрес не стоїть на місці, тому з роками технічне обладнання дорожчає і виникає потреба оновлювання виробництва. Відповідно, для цього потрібні додаткові кошти, це провокує подорожчання грошових ресурсів, а також підвищує інфляцію.

2. Розширення банками кредитної діяльності. Якщо масштаби кредитування розширюються у сфері реальних потреб економіки, то це викликає посилення емісії кредитних грошей, а також призводить до зростання платоспроможного попиту.

3. Занадто великі інвестиції в одні сектори економіки, а в інші – недовідок інвестицій, призводить до зайвого виробництва одних товарів і до нестачі інших. Через це з'являються диспропорції в економічній системі, а також і в галузі грошового обігу.

4. Відсутність балансу між доходами та витратами. У цьому випадку з'являється дефіцит бюджету, який призводить до зростання грошової маси, через виготовлення нових грошових знаків.

Недостатнє вирішення проблем управління грошовими потоками в державі як в методологічному так і в прикладному аспектах призводять до того, що у вітчизняній практиці рух коштів практично не береться до уваги. Це зумовлює ігнорування найбільш важливої – динамічної частини бізнесу і породжує низку серйозних проблем, пов'язаних з необґрунтованістю та хаотичністю управління й загостренням загальної проблеми неплатижив [2].

Таким чином, інфляція негативно впливає на суспільство в цілому, погіршує економічне становище, знижує реальні доходи і рівень життя, знецінює заощадження громадян. Тобто інфляційні процеси призводять до такого загострення економічних та соціальних суперечностей, що держава починає вживати заходів для подолання інфляції та стабілізації грошового обігу. Основні форми боротьби з інфляцією – грошові реформи та антиінфляційна політика (дефляційна політика та політика доходів).

Список використаної літератури:

1. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
2. Калетник І. В., Шульга В. М. Сучасні аспекти удосконалення управління грошовими потоками: Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку освіти в Україні: Монографія / за ред. професорів Денисенка М. П. та Мігус І. П. – ПП Чабаненко Ю.А. – Черкаси, 2014 – 242 с.